

10

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

Ro'yxatga olindi: № BD 60211400-1.29

RAQS

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: *200 000 - San'at va gumanitar fanlar*

Ta'lim sohasi: *210 000 - San'at*

Ta'lim yo'nalishi: *60211400 - Vokal san'ati: akademik xonandalik*

TOSHKENT – 2025

Fan/modul kodi RS1205	O‘quv yili 2025-2026	Semestr 6-7	ECTS-Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy	Ta’lim tili O‘zbek/rus		Xaftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Raqs	60	90	150
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>“Raqs” fanining asosiy maqsadi – yuqori saviyadagi professional ijrochi bo‘lish uchun bakalavriatga kirgan talabalarga sahnada talab qilinayotgan artistik mahorat haqida mukammal bilimlarni o‘rgatishdan iborat. Bu fan o‘quv rejalariga muvofiq belgilangan semestrlarda amaliy mashg‘ulotlar shaklida o‘tiladi va Mutaxassislikning o‘ziga xos xususiyatlarini yanada chuqurroq o‘zlashtirib olishlariga katta yordam beradi.</p> <p>Fanning vazifasi – mashg‘ulotlarda rango-rang raqs ijro uslublari haqida aniq tasavvurga ega bo‘lib, amaliy mashg‘ulotlarda raqs xarakatlarni ko‘rsata olishlari zarur.</p> <p>Raqsning turli xil badiiy uslublarni o‘rganish, bir-biriga solishtirish va taqqoslash yo‘llari talabalarning dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borishiga yo‘naltirilgan. Shu bilan birga raqs san’ati ijrochi-talabalarga kasbiy mahoratini oshirishga, yangi ijro uslublarni o‘zlashtirishga, o‘zbek milliy musiqa san’atimizdan bahramand bo‘lishiga puxta zamin yaratadi, umumiy bilim darajasini yuksalishiga xizmat qiladi.</p> <p>Bakalavriat bosqichi uchun tuzilgan mazkur dastur – Estrada xonandaligi va Akademik xonandalik bakalavriat ixtisosliklari bo‘yicha tahsil oladigan talabalar uchun mo‘ljallangan.</p> <p>II. Asosiy qism</p> <p>Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi</p> <p>Kirish</p> <p>Raqs san’atining tarixiy asoslari. O‘zbekistonda raqs san’atining o‘rni. Raqsning turlari, janrlari, klassik va zamonaviy ko‘rinishlari. Raqs san’ati bilan bog‘liq asosiy ilmiy tadqiqotlar, adabiyotl, ulardan unumli foydalanish yuzasidan uslubiy tavsiyalar.</p> <p>1-mavzu. Raqs fanining maqsadi va vazifalari, musiqa ta’limidagi o‘rni</p> <p>Musiqaning ifodalashda raqs va ritmik xarakatlarining mazmun-mahorati. Xarakatlarning hillari va turlari. Jahon xalqlari madaniyatida raqslarning ijtimoiy o‘rni.</p>			

2-mavzu. Mashg‘ulot jarayonining asosiy bosqichlari

Ritmik qobiliyatini yuzaga keltirish mashqlari. Ritmik sezgirlik va xissiy olamini yaratishda roli. Asosiy ritmik uslublari.

3-mavzu. Raqsning texnikasi

Bosh xarakatlari: yonga burilish, to‘g‘ri tutish, oldinga va orqaga sal egilish. Gavda holatlari: rasmiy va turli xarakatlar bilan bog‘liq. Qo‘l xarakatlari: asosiy pozitsiyalar va ularning turlari. Oyoq holatlari va ularning boshqa omillari bilan chambarchas bog‘langanligi.

4-mavzu. Raqsning milliy turlari

Evropa raqslari va ularga xos xarakatlar. Vals, polonez, polka, menuet raqslarning asosiy xarakatlari.

5-mavzu. Raqsning milliy turlari

O‘zbek raqsi tarixidan. Buyuk raqqosalar haqida ma’lumotlar.

6-mavzu. Raqsning milliy turlari

Raqslarga xos ritmik va xoreografik xususiyatlar ustida ishlash.

7-mavzu. Raqsning milliy turlari

1-Joriy nazorat: Talabalarda umumraqs tushunchalarni rivojlantirish. O‘tilgan mavzular moduli va ijro dasturiga kiritilgan raqslar bo‘yicha baholash.

8-mavzu. Imtixon yoki kontsertga tayyorlash

9-mavzu. Raqsni yaratish uslublari

Asosiy qonuniyatlar va talablar. Bilim va muntazam mashqlarning muhimligi.

10-mavzu. Raqsni yaratish uslublari

Raqsning yaratishda akademik va havaskorlik yo‘llari. 2-oraliq nazorat: O‘tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq topshiriqlar bo‘yicha baholash. Yakuniy nazorat.

Amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Raqs fanining maqsadi va vazifalari, musiqa ta’limidagi o‘rni;
2. Tanlangan raqs asarlarni o‘rganish va o‘qituvchi bilan repetitsiya qilish;
3. Ritmik qobiliyatini yuzaga keltirish mashqlari;

4. Raqs ijro texnikasini o‘stirish;
5. Bosh xarakatlari: yonga burilish, to‘g‘ri tutish, oldinga va orqaga sal egilish;
6. Ijro mahorati, artistizm, stil ifodasi ko‘nikmalarini egallash;
7. Talabalar bir-birini tinglab, ijroni baxolash;
8. Qo‘l xarakatlari: asosiy pozitsiyalar va ularning turlari;
9. Tajriba repetitsiyalar vositasida o‘z ijodiy yoki ijro yo‘nalishini aniqlash kabi zarur ko‘nikmalarni shakllantirish.

Amaliy mashg‘ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq.

III. Mustaqil ta’limni tashkil etishning shakl va mazmuni

Mustaqil ta’limni tashkil etishda mazkur fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish mumkin:

- darslik, o‘quv qo‘llanma, maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo‘yicha fanlar boblari va mavzularini o‘rganish;
- yangi musiqiy texnik vositalar va texnologiyalarni o‘rganish;
- talabaning ilmiy tekshirish (ijodiy) ishlarini (TITI) bajarish bilan bog‘liq bo‘lgan fanlar bo‘limlari yoki mavzularini chuqur o‘rganish;
- faol o‘qitish uslubidan foydalaniladigan o‘quv mashg‘ulotlari (ishbilar o‘yinlar, diskussiyalar, kollokviumlar va b.).

Mustaqil ta’limni tashkil etishning mazmuni axborot-ta’lim resurslaridan, ta’lim muassasasida mavjud kutubxona, fonoteka va videoteka jamg‘armasidan, repetitoriylardan, ovoz yozuvi studiyalari, teleradiokompaniya kanallari va konsert zallaridan unumli foydalanishdan, bajarilgan ishlarning tahlilini bayon etishdan iboratdir. Mazkur fanning xususiyatlaridan kelib chiqib kasbiy mahoratni rivojlantirish va takomillashtirishga qaratilgan vazifalarni maqsadli amalga oshirish ham nazarda tutiladi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

- Raqs mahoratini rivojlantirish ustida ishlash.
- Ritmik qobiliyatini yuzaga keltirish mashqlari.
- Bosh xarakatlari: yonga burilish, to‘g‘ri tutish, oldinga va orqaga sal egilish usullaridan foydalanish.
- Akademik konsertda murakkab asarlarni o‘rganib yuqori natijalarga erishish.

	<p>– Evropa raqslari va ularga xos xarakterlar. Vals, polonez, polka, menuet raqslarningasosiy xarakterlari. ustida ishlash.</p> <p>– O‘zbek raqsi tarixidan. Buyuk raqqosalar haqidagi ma’lumotlar bilan tanishish.</p>
3.	<p style="text-align: center;">V. Ta’lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Yakka va guruhli raqs shakllari; – xoreografiya va sahna plastikasi; – klassik qo‘shiqchiligi san’atida raqs xarakterlari <i>xaqida tasavvurga ega bo‘lishi</i>; – klassik va zamonaviy raqs san’ati va tarixini; – klassik qo‘shiqchiligi sahnasida sodda xoreografik kompozitsiyalarini; – yakka va guruhli raqs xarakterlarini bajarishni; – turli raqs ijrochiligi maktablari va yo‘nalishlarini; – raqs san’atining turli ifoda imkoniyatlarini; – raqs san’atida artistik mahorat me’yorlarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; – sahnada raqs xarakterlarini bajarish; – klassik raqs kompozitsiyasini tuzish; <p>shou-kontsert dasturlarida xoreografik guruhlar bilan ijodiy ishlash <i>ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.</i></p>
4.	<p style="text-align: center;">VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interfaol keys-stadilar; • Blits-so‘rov, Klaster, Sinkveyn; • guruh tarzda repetitsiyali ish; • konsertlarga tayyorgarlik; • saxnada ijro etish; • guruhli loyihalar; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p style="text-align: center;">VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, Raqs asarini to‘g‘ri ijro etish, raqs element ijro ko‘nikmalarini egallash; o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa</p>

	va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat Raqs ijro dasturini topshirish.
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Dosmetova R., N.Abraykulova. Raqs. Darslik. - T., "Barkamol fayz media", 2017. - 160 bet.</p> <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza 14 yanvar, T.,2017.</p> <p>2. Abraykulova N. Raqs jamoasi bilan ishlash uslubiyoti. T., 2003.</p> <p>3. Karimova R. O'zbek raqslari. O'quv qo'llanma. T., "Cho'lpon", 2003.</p> <p>4. The DANCE of CHARACTER &PLOT, DiAnn Mills, DM Publishing Houston.</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbaalari</p> <p>1. http://www.youtube.com 2. http://library.konservatoriya.uz/ 3. www.musiqqa.uz 4. http://portasound.ru/music-search/musiqqa-olami 5. http://econferences.ru</p>
7.	<p>Fan dasturi Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2025 yil «29» 08 dagi 1 - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar: Dosmetova R.A.-O'zDK "Estrada xonandaligi" kafedrası katta o'qituvchisi.</p>
9.	<p>Taqrizchilar: Muxamedova G.I. – O'zbekiston respublikasida xizmat ko'rsatgan yoshlar murabbiysi, O'zDK "Akademik xonandalik va opera tayyorlovi" kafedrası professori Abduxakimova D.- O'zDXA "Xoreografiya" kafedrası mudiri</p>

